

Výběr z nově vydaných titulů

Lenka Brichová, FF MU, Ústav religionistiky¹

Jiří Starý (ed.). (2012). *Eddica minora*. Praha: Herrmann & synové, 272 s., ISBN: 978-80-87054-29-1.

Anotace: Eddica Minora je soubor staroseverských básní doby vikinské a období skandinávského středověku, dochovaných roztroušeně na pergamenech. V tomto unikátním korpusu jsou obsaženy zejména ságy o dávnověku, které popisují život a slavné činy dávných severských hrdinů, najdeme zde ale také další básně a zlomky, texty právní, magické a jiné, jež dokazují, jaké role poezie u starých Seveřanů hrála. Do češtiny jako komplet přeloženo poprvé, s úvodní studií Jiřího Starého. Na překladu se též podíleli Ondřej Himmer, Jan Kozák, Kateřina Ratajová, David Šimeček a Pavel Vondříčka.

Jiří Janák. (2013). *Staroegyptské náboženství II: Život a úděl člověka*. Praha: OIKOYMENH, 269 s., ISBN: 978-80-7298-467-1.

Anotace: Kniha se věnuje egyptskému pojetí člověka a lidství. Sleduje přitom strukturu navrženou již v prvním díle tak, aby bylo jasně patrné, že Egyptané nahlíželi na všechny kategorie světových bytostí (bohy, blažené zesnulé, žijící i panovníka) shodným způsobem. V úvodu se věnuje postavení lidské bytosti v rámci egyptské kosmologie a ve vztahu k ostatním bytostem. Dále přechází od problematiky stvoření člověka k motivu zrození a jeho náboženské interpretaci. Velký důraz je kladen také na pojetí „složek a projevů“ bytosti, a to jak za života člověka, tak po smrti. Publikace je tematicky završena rozborem egyptských představ o smrti a vzkříšení, přičemž se vrací na svůj začátek skrze téma smrti jako nového zrození.

Mlada Mikulicová. (2012). *Biskup Severus z Ašmúnajnu: Křesťané a muslimové ve fátimovském Egyptě*. Praha: Karolinum, 268 s., ISBN: 978-80-246-2056-5.

Anotace: Severus z Ašmúnajnu otevřel ve fátimovském Egyptě rozvoj arabské křesťanské literatury v linii apologetických výkladů křesťanské nauky proti herezím i filozoficko-teologickým disputacím mezi křesťany a muslimy. Severovým specifikem se stalo spojení arabského prvku s křesťanským v jeho helénistické i koptské tradici a vlídná, neútočná polemika s tezemi islámu, v níž především mířil na arabskou definici křesťanských, monofyzitských článků víry.

Denisa Červenková. (2012). *Jak se křesťanství stalo náboženstvím*. Praha: Karolinum, 242., ISBN: 978-80-246-1975-0.

Anotace: Monografie na základě analýzy a interpretace Tertuliánova spisu Apologeticum (2. stol.) sleduje změny v sebepojetí křesťanství, k nimž docházelo

¹ Texty anotací jsou převzaty od nakladatelů. Redakčně upraveno.

v dialogu s pozdně antickou latinskou kulturou a správnými strukturami Římské říše. Klíčovou roli v tomto procesu sehrál pojem religio, který od druhého století proniká do jazyka křesťanské teologie a právě v Tertuliánově díle je poprvé vztažen na křesťanství. To přestává být prezentováno v prvé řadě jako cesta (hodos) či pravá filozofie, a stává se „náboženstvím“, kategorií blízkou a srozumitelnou latinskému kulturnímu okruhu.

Pavel Filipi. (2012). *Křesťanstvo*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 204 s., ISBN: 978-80-7325-280-9.

Anotace: Skutečnost, že kvalitní příručka Pavla Filipiho *Křesťanstvo* vychází již počtvrté, v nově přepracovaném vydání, vypovídá o tom, jak oblíbenou a stále žádanou se tato publikace stala. Autor hutným, ale přitom systematickým a přehledným způsobem představuje křesťanské církve a podává informace o jejich vzniku, vývoji, nauce i jejich aktuálním stavu. Čtivý výklad, který zohledňuje náboženskou mapu České republiky, přispívá originálním způsobem k ekumenickému dialogu. Kniha je určena především studentům teologie, religionistiky, historie a sociologie, ale také všem, kteří chtějí poznat různorodý a myšlenkově bohatý svět křesťanství.

Stanislav Balík, Jiří Hanuš a kol. (2012). *Letnice dvacátého století. Druhý vatikánský koncil a české země*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 296 s., ISBN: 978-80-7325-268-7.

Anotace: Rozsáhlá monografie věnovaná tématu šíření koncilních myšlenek v české společnosti od 60. let 20. století až do roku 1989, založená na původním archivním výzkumu i na vzpomínkách pamětníků. Publikace přináší rozbor vztahu socialistického státu ke koncilu, analýzu souvislosti mezi společenským a církevním vývojem v letech politického a kulturního uvolnění, interpretaci teologických, institucionálních a kulturních podnětů souvisejících s „koncilní generací“ významných reprezentantů katolické církve. Kniha neopomíjí ani aspekty ekumenických vztahů, které koncil vyvolal v život, a klade důraz na liturgickou reformu i některé významné podněty křesťanskému umění.

Radek Tichý, Martin Vávra. (2012). *Náboženství z jiného úhlu. Netradiční sociologické pohledy na víru v české společnosti*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 144 s., ISBN: 978-80-7325-275-5.

Anotace: Přestože je Česká republika považována za jednu z nejméně religiózních zemí světa, zkoumání náboženství se zde, počítáno počtem publikací, poměrně daří. Autoři knihy náboženství vnímají nikoli jako izolovaný fenomén, ale jako skutečnost vztahující se k dalším segmentům společnosti a kultury. V knize tak lze nalézt kapitoly o způsobech měření religiozity, o úspěšnosti předávání náboženství v současné rodině, o toleranci mezi věřícími, o religiozitě Facebooku, o souvislosti náboženství a pohřebních rituálů či o tom, zda je možné věřící považovat za šťastnější.

Karel Černý. (2012). *Svět politického islámu. Politické probuzení Blízkého východu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 591 s., ISBN: 978-80-7422-166-8.

Anotace: Kniha je založena na analýze množství statistických údajů a na snaze tyto údaje smysluplně teoreticky vyložit a poskládat do pokud možno napínavého příběhu o tom, jak se Blízký východ postupně „politicky probouzí“, a přitom stále více sympatizuje s islamistickými hnutími. Inspirací k jejímu sepsání však zároveň byla řada autorových cest, od Maroka přes Egypt a Turecko až po Írán.

Jaká je společnost Blízkého východu? Jeden z mnoha egyptských revolučních vtípů pojednává o tom, jak se u bran pekla setkají tři bývalí prezidenti a sdělují si, jak zemřeli. Prezident Násir tvrdí, že ho otrávil rafinovaný spiklenci. Sadáta pro změnu na přehlídce zastřelili islamisté. A Mubárak naštvaně připouští, že jeho zabil „jen“ Facebook.

Studium současného regionu Blízkého východu může být velkou zábavou, ale také intelektuálním dobrodružstvím, dramatem s mnoha nečekanými zápletkami, hledáním v labyrintu s řadou slepých uliček nebo příležitostmi setkávat se se současnými Araby, Berbery, Turky nebo Íránci.

Jiří Holba (ed.). (2013). *Nágárdžuna: Filosofie střední cesty*. Praha: OIKOYMENH, 437 s., ISBN: 978-80-7298-422-0.

Anotace: Sborník sedmi článků týkajících se filozoficky i nábožensky velmi důležité mahájánové buddhistické školy madhjamaka („škola střední cesty“). Základem nesubstančního modelu madhjamaky je nauka o prázdnotě (šúnjatá) všech jsoucen, tzn. že všechna jsoucna bez výjimky jsou prázdná od vlastního bytí (svabháva). Autoři článků (J. Garfield, S. Matsumoto, C. Oetke, S. Ruegg, M. Siderits, T. Tillemans, P. Williams) jsou filozofové patřící mezi významné buddhology. Edičně připravil a předmluvou opatřil J. Holba.

